

Format technische vragen

Datum indienen:

Datum politieke avond: 28 februari 2023

Agendapunt: Beleidsplan schulddienstverlening Overbetuwe 2023-2026 etc.

Onderwerp: Schulddienstverlening

Toelichting:

Op 25 mei 2021 heeft de raad raadsbreed ingestemd met de conclusies uit het Rekenkamerrapport 'Uit de schulden'. Op 1 februari 2022 is met de raad een memo/tic 'rapportage schuldhulpverlening 2021' gedeeld (uw kenmerk 2022-001741). Op 4 oktober 2022 sprak de raad in een RTG over een concept-beleidsplan schuldhulpverlening 2022-2025 (voor de periode 2023-2026), aansluitend op een RTG van 7 juni 2022.

(we geven dit even als referentiekader, omdat deze documenten niet via de zoekfunctie in i-babs zichtbaar worden als niet een precies woord uit de titel wordt gebruikt)

Vraag/vragen:

1. Kunt u aangeven of en in welke mate met dit nieuwe beleidsplan opvolging wordt gegeven aan het Rekenkamerrapport 'Uit de schulden'? Kunt u dit aangeven voor de 6 conclusies uit het raadsbesluit van 25 mei 2021?

Aanbeveling 1: Laat afspraken met maatschappelijke partners schriftelijk vastleggen en zie periodiek toe op naleving of actualiteit van de gemaakte afspraken.

Antwoord: Hieraan wordt opvolging gegeven met het beleidsplan, zie ook het antwoord op vraag 3. Ook met andere partners, zoals Forte Geldzaken, Santé en Over Rood zijn schriftelijk afspraken gemaakt over de dienstverlening die ze bieden. Hier is ook regelmatig overleg over. Een mogelijk verbeterpunt is het vastleggen van afspraken met (beschermings)bewindvoerders, bijvoorbeeld in de vorm van een convenant. Dit wordt deze coalitieperiode opgepakt.

Aanbeveling 2: Geef bij de herijking van het beleid aandacht aan verkorting van doorlooptijden en interne afstemming. Ben bewust van de factor 'schaamte' en overweeg in overleg met de maatschappelijke partners mogelijkheden om de toegang laagdrempeliger te maken. Gebruik daarnaast veel nadrukkelijker in al uw contacten met uw inwoners de kans om 'een aanbod te doen'.

Antwoord: In het beleidsplan proberen we in eerste instantie (problematische) schulden en een regulier schuldtraject bij de inwoner te voorkomen door de inzet op preventie en vroegsignalering. Als een inwoner toch in een schuldtraject belandt, willen we minimaal dat de wettelijke termijnen voor een eerste gesprek (4 weken) en het plan van aanpak (8 weken na vaststellen hulpvraag in het eerste gesprek) gehaald worden. Hiervoor is ook de Verordening beslistermijn schulddienstverlening bedoeld, die 14 maart voorligt in de raad. De toegang is de afgelopen beleidsperiode laagdrempeliger geworden. De toegang loopt, net

zoals voor de rest van het Sociaal Team Overbetuwe, via het screenersteam. Er is ook veel aandacht voor duidelijke en toegankelijke informatie, onder andere op de net vernieuwde sites van de gemeente en het STO.

Aanbeveling 3: Zie toe op de kwaliteit van de uitvoering door externe hulpverleners en laat u hierover periodiek informeren.

Antwoord: Er is ambtelijk periodiek overleg met Kredietbank Nederland over de dienstverlening en de eerder gemaakte afspraken. Ook de consultants hebben periodiek overleg met hun collega's van Kredietbank Nederland. Er is eind 2022 afgesproken om de behaalde resultaten in het lopende kalenderjaar waar mogelijk te kwantificeren. Ook in het kader van vroegsignalering zijn periodiek overleggen met Rijnstad. Deze gesprekken en de ontoreikende resultaten zijn aanleiding geweest voor het voorstel om vroegsignalering in eigen beheer uit te voeren.

Aanbeveling 4: Sluit wat betreft monitoring aan op het reguliere P&C-proces. Heroverweeg uw ambitie ten aanzien van het 'inzetten' van de gemeenschap en analyseer de relatief hoge recidive.

Antwoord: In het beleidsplan dat voorligt is het 'inzetten' van de gemeenschap opgenomen. We willen via het netwerk van de inwoner een ingang bij de inwoner krijgen. Denk hierbij aan scholen, buurthuizen en sportverenigingen. De relatief hoge recidive heeft mogelijk te maken met de op dit moment verminderde aandacht op de nazorgfase in het schuldhelpverleningstraject. We zetten extra in op nazorg om te voorkomen dat inwoners opnieuw in de schulden belanden.

Aanbeveling 5: Analyseer het geconstateerde verschil tussen de lager dan gemiddelde uitgaven voor schuldhelpverlening in Overbetuwe en veel hogere uitgaven per cliënt. Onderzoek of dit te herleiden is tot de keuze voor 'zwarte casussen' en wat hiervan de resultaten zijn.

Antwoord: We zien vaak dat we zwaardere producten inzetten voor inwoners die een beroep doen op onze dienstverlening. Inwoners met schulden komen vaak in een erg laat stadium bij ons waardoor zwaardere interventies nodig zijn. Om die reden willen we ook inzetten op preventie en vroegsignalering om er in een vroeg stadium bij te zijn.

Aanbeveling 6: Stel een meerjarig 'beleidskalender' op voor die regelingen en verordeningen die (op basis van wet- en regelgeving of lokale uitwerking) periodieke actualisatie behoeven.

Antwoord: In het sociaal domein wordt sinds kort gewerkt met de beleidsagenda, waarin alle beleidsproducten voor het lopende jaar staan. Gemeentebreed is er een integrale raadsplanning waarin alle beleidsproducten voor de raad worden weergegeven.

2. Kunt u de cijfers 2022 geven zoals die voor 2021 genoemd zijn in de rapportage schuldhelpverlening (uw kenmerk 2022-001741), zodat we de ontwikkeling kunnen volgen (of aangeven waar we deze cijfers evt. kunnen vinden)?

Deze cijfers ontvangt u uiterlijk vrijdag 10 maart 12.00 uur.

3. Kunt u specifiek aangeven hoe de situatie voor nieuwkomers zich heeft ontwikkeld en of het aantal nieuwkomers dat (vanuit een uitkering) betaald werk vindt, inmiddels relatief minder vaak in de problemen komt? Zie pag. 17 rapport Rekenkamer.

Op dit moment wordt een tussenrapportage samengesteld met onder andere de resultaten van werk en inkomen. Het antwoord op deze vraag wordt daarin opgenomen. De tussenrapportage wordt in april 2023 gedeeld.

4. Bestaan er inmiddels binnen de gemeentelijke organisatie schriftelijke afspraken m.b.t. het intern doorverwijzen naar schuldhulpverlening? Zie pag. 22 rapport Rekenkamer.

Ondertussen hebben we goede afspraken gemaakt om intern nog beter door te verwijzen. Met economie zijn er duidelijke afspraken gemaakt over ondernemers met financiële problemen. Zodra de ondernemer zich met financiële problemen meldt bij het ondernemersloket, wordt er doorverwezen naar schuldhulpverlening. Ook met het screenersteam (integrale toegangspoort) van het Sociaal Team Overbetuwe (STO) zijn duidelijke afspraken gemaakt welke inventariserende vragen op het gebied van schuldhulpverlening worden gesteld en wanneer er wordt doorverwezen naar schuldhulpverlening. Met andere organisatieonderdelen kan de samenwerking beter, zoals met belastingen. De AVG wetgeving zit soms in de weg. Zo is interne doorverwijzing niet mogelijk door het medewerker uit het belastingdomein wanneer er sprake is van een (vermoedelijke) problematische schuldensituatie, terwijl dit uit het oogpunt van dienstverlening wel wenselijk is.

5. In het rapport van de Rekenkamer werd o.a. geconstateerd dat geen indicator(en) was/waren opgenomen m.b.t. doelmatigheid (op pag. 21). Op basis van paragraaf 6.2 van het beleidsplan lijkt/liken die er nog steeds niet te zijn. Is dat een juiste waarneming? Zo niet, welke KPI('s) worden hiervoor gehanteerd? Zie hieronder ook technische vraag 6.

Dat is een terechte waarneming. Er zijn op dit moment enkel indicatoren opgenomen waar op dit moment voldoende gegevens over bekend zijn. Dit om de raad van betrouwbare informatie te voorzien. De verwachting is dat met de implementatie van het integrale klantvolgsysteem er ook op het gebied van doelmatigheid beter gemonitord kan worden.

6. Volgens de in het Rekenkamerrapport aangehaalde Benchmarkrapportage 2019 van Divosa besteedden we in 2019 een lager gemiddeld bedrag per inwoner aan schuldhulpverlening, maar een bijna twee keer zoveel per klant. Hoe is dat inmiddels en is geanalyseerd of inderdaad aannemelijk is dat dit komt doordat sprake is van een inzet op (in vergelijking met andere gemeenten) 'zware' casussen? Zie pag. 23 rapport Rekenkamer.
Om der tijd wille kunt u desgewenst ook volstaan met het delen van de meest recente Divosa monitor.

De gemiddelde uitgaven per klant bij de Kredietbank Nederland (voor de schuldregelingen) zijn als volgt:

2021: € 646

2022 (tot 1 juli): € 483

Cijfers na 1 juli 2022 zijn niet bekend. Deze kosten zijn exclusief de kosten voor de gemeentelijke formatie. Er is niet geanalyseerd of dit komt door een (in vergelijking met andere gemeenten) inzet op 'zware casussen'.

7. De participatieraad 'adviseert positief over de voorliggende 3 documenten, waarbij zij er vanuit gaan dat hun op- en aanmerkingen zijn verwerkt'. Kunt u met ons delen wat die opmerkingen waren (op hoofdlijn) en of die zijn verwerkt?

De opmerkingen van de Participatieraad zijn er vooral op gericht om bepaalde onderdelen van het beleidsplan scherper neer te zetten. De drie belangrijkste opmerkingen zijn:

- 1. Maak duidelijker welke ingangen jullie willen gebruiken om inwoners sneller te bereiken (p.13), als onderdeel van het communicatieplan;*
- 2. Maak duidelijker wat er wordt bedoeld met "stress sensitieve aanpak"*
- 3. Maak duidelijker hoe de gemeente en Forte zich tot elkaar verhouden en hoe de sociaal raadslieden hierin passen.*

Indiener/fractie: Burgerbelangen OverBetuwe (BOB)

Antwoord(en) ambtelijke organisatie:

Verschil politieke en technische vragen

Technische vragen zijn vragen naar feiten, harde gegevens. Deze vragen kunnen dan ook prima door ambtenaren beantwoord worden.

Zodra er naar een mening (van het college of de burgemeester) wordt gevraagd, betreft het een politieke vraag. Politieke vragen kunnen ook over onderwerpen gaan die niet op de raadsagenda staan. In ibabs staat bij persoonlijke documenten=>werkwijzer 2018-2022 onder punt 8 een **format voor de schriftelijke, politieke vragen**. Je treft deze ook als bijlage bij dit verhaal.

Uiteraard is het niet altijd eenvoudig om onderscheid te maken tussen technische en politieke vragen. **De griffie kan je daarbij helpen en zal de raads- en burgerleden daar graag (gevraagd en ongevraagd) over adviseren.**

Een paar voorbeelden om je eigen vragen aan te spiegelen:

- Technisch:
 - Hoeveel ambtelijke uren gaan we besparen door het invoeren van livestream en hoeveel is dit uitgedrukt in euro's?
 - Waar komt de eis van 16-18 cm vandaan? Is dit wettelijk voorgeschreven?
- Politiek:
 - Is het college op de hoogte van een bestuurdersvergoeding die boven de Balkenende- norm ligt? Wat vindt het college hiervan?
- Twijfel:
 - Kunnen de kaders, welke uit de discussie van het de Nieuwe Visie Afvalstoffenplan komen alsnog in de aanbesteding worden toegevoegd?
 - Als bedoeld wordt of het technisch mogelijk is de kaders in de aanbesteding toe te voegen, dan kan dit een technische vraag zijn.
 - Wordt het college gevraagd of ze genegen zijn om ook het te doen, dan betreft het een politieke vraag.

Technische vragen

Wanneer stel ik een vraag?

De raad heeft recht op alle informatie die hij nodig heeft om zijn taak goed uit te voeren. Dat is een belangrijk recht. Aan de andere kant is het ook wel belangrijk jezelf af te vragen welke informatie je echt nodig hebt. Nieuwsgierigheid is een goede eigenschap voor een raadslid, maar veel vragen helpt niet altijd om op de hoofdlijnen te blijven en het ambtelijke apparaat niet onnodig te belasten.

Vooropgesteld: als je een raadsvoorstel of nota niet begrijpt, en daarom geen besluit kunt nemen, dan moet je natuurlijk een vraag stellen! Gaat het om een detail dat je niet begrijpt, dan kun je afwegen of het nodig is de vraag te stellen.

Een goed criterium voor jezelf om langs je technische vraag te leggen die je van plan bent in te gaan dienen: zal het antwoord op de vraag een verschil maken in mijn besluit om voor of tegen het voorstel te stemmen? M.a.w.: als ik antwoord A krijg stem ik voor, als ik antwoord B krijg stem ik tegen? Als dit niet het geval is, en het antwoord er dus niet wezenlijk toe doet, dan hoeft je de vraag niet te stellen!

Dat is in het begin vast wennen, een beetje eng zelfs, om niet alles tot in de finesses te weten. Maar het helpt je tegelijk om op de hoofdlijnen te blijven, je niet te verliezen in details en zo het overzicht te houden. Bovendien scheelt het de ambtelijke organisatie een hoop tijd.

Indienen technische vragen

In het seniorenconvent is afgesproken dat raads- en burgerleden technische vragen voor voorronde of raad tot de donderdagmorgen 8.00 uur voor de betreffende politieke avond via mail kunnen aanleveren bij de griffie. De griffie bundelt de vragen per agendapunt (waarbij aangegeven wordt welke vraag van welke fractie is) en stuurt deze (uiterlijk 10 uur) naar de bestuursondersteuning, die de vraag uitzet bij de deskundige medewerker.

De antwoorden van de medewerkers worden dan voor maandagavond, via de griffie naar de raad gezonden (via ibabs). De raad heeft dan een dag om de antwoorden tot zich te nemen ter voorbereiding op de politieke avond. Indien de antwoorden niet binnen de termijn beantwoord kunnen worden bijvoorbeeld als informatie van externen moet worden opgevraagd wordt dit bericht met aangeven van de datum waarop de antwoorden gegeven kunnen worden.

Nb.1. De medewerker zal de vragen en antwoorden delen met de portefeuillehouder, zodat deze ook volledig op de hoogte is. Medewerkers kunnen technische vragen, waarvan ze menen dat deze politiek zijn, voorleggen aan de portefeuillehouder. De portefeuillehouder besluit of hij hierover afstemming in het college wil. De antwoorden op de technische vragen kunnen dan wel al richting raad, de antwoorden op de politieke vragen komen dan na collegebehandeling.

In dit geval kan het dus zo zijn dat de antwoorden na het college pas op de dag van de voorronde beschikbaar komen

Nb.2. Het blijft ook altijd mogelijk om rechtstreeks een vraag aan een ambtenaar te stellen in geval van een verhelderende feitelijke vraag. Als de vraag en het antwoord ook relevant zijn voor andere raads- en burgerleden, kan de ambtenaar altijd besluiten om de vragen en antwoorden naar de griffie te sturen voor verspreiding.